

સિદ્ધાંતસૂત્ર
ભીય: સાં

Regd. No. 102

અક્ષાહ પાકે દરમાવે છે.—

અક્ષાહપ- અને નખીચિલ કેમ્બી (એ નાવવાળા) તેના સૂત્ર (લગરન મોહનના
પર ઇમાનવા વો જે (સૂત્ર પેતે અક્ષાહને અને તેન સત્ર ૧ કલમને
માનના છે માટે (તેવા સૂત્ર) ૥ એનારી નરશો કે જેથી તમે નાચા
માર્ગ મેળવો (પારો ૬ રૂબા ૧૦)

આર્યસમાજના આગેવાન પડિન આત્મચારામ વડેદરાવાળાએ, મુમલ્લા નેના
કલેમએ તૈયેમ મા શિક્ષે છે કરીને ઉઠાવેલા વાખાનુ ન સ્વચ્છારક
અડન મજબૂર વાધાના મુગાળવામા વે.મત્રામા, વેદેની દુઆઓમા,
આર્યસમજીએ ની સધ્યામા અને હિદુઓમા એકેમતે મનાવેલા
સ્વર્ગીય ગાયત્રી મત્રમા પુરેપુરા ચિકની સામેની

ઈસલામ પ્રચારક

ભાગ ૨ જે

લખી છપાની પ્રમટ કરનાર
સૈયદ અલી અકબર કાદેરી નહશ મલી
ટેનાણુ મહમીઓલી કુંદન્ટોડ વિભાગ મદિર, દહેલે નરત.
સુરત લીમડાયોકમા આવેલા પી " સુંદર " પ્રી-પ્રિ પ્રેસમાં
શા વીકુલદાસ કીકાલાખ્યે છાપ્યું

* હિજરી સન ૧૩૪૭
ચેહલી આવૃત્તિ

ઇસ્વી સન ૧૯૨૩
પ્રત ૨૦૦૦

આંબુમને તળ હીને ઈસ્લામ રહેર તરફથી ભેટ.

(सही हस्त) साक्षर व सावध, मजिस्ट्रेट के सामने
म प्रेस दिवसीया छपवाये जायें।
हस्ताक्षर:- राजीव राम कृष्णन

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૮૦૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ઈંગ્લીશ ૫૨૧૨૩

વિષય ૫૭:૫૪

બનામે બોદાએ રહમાનો રહીમ
વ સલાતો સલામ બર નહીં કમીમ

હોવલ હાદી.

૫૭:૫૧

૧૭/૭/૭૭
૧૭/૭/૭૭
અનંદાવાદ
૧૭/૭/૭૭

વડોદરાના શુદ્ધિ વિભાગ તરફથી કુલેટિન નંબર ૧ કોષ આયસમાણ નામે અનુભવીએ પ્રગટ કીધો હતો તેનો જવાબ બોદા પાકે પોતાના કુલેટિન ક્રમથી મારી કુલેટોડ કલમ વડે સુદર રીતે લખાવી સુદર ઓપ ખાનામાં છપાવી એવે વખતે પ્રગટ કરાવ્યો જ્યારે શુદ્ધિ સભાઓના આયસમાણ પડિનો આજુબા હકરત ઇબને શેર બોદા ઇમામે ફને મુનાઝિરા મોલાના મોલાવી સૈમદ મુતઅ હસન સાહેબ આંદપૂરીના સિંહનાદની સામે સુ સુ કરવા પોતાના ચેલાઓ સાથે હાજર થયા હતા બેગી મળેલી સભામાં તેઓને હાથો હાથ મળકુર જવાબ કેસમાં આવ્યો ત્યાર પછી—

અખાંકા કય યે સલીકા હય સિતમગારીમે
કોષ મઅસક હય હસ પદએ અગારીમે

પોતે સતાયલા રહી ગુજરાત પ્રાતમાં આયસ પચથી કેટલા ઇસલામીઓ જાણીત છે તેની વાતથી મેળવવા માટે ખીજાઓના નામથી કેટલાએક લેખ ઇસલામીઓ અમી સનાતન ધર્મીઓના ખડનમાં માર્ટર આદમારમે પ્રગટ કરાવ્યા, પણ જ્યારે મેદાનમાં ઇસલામીઓનેજ આવતા જોયા ત્યારે “મહમ્મે ઇસલામપર એક નહી” ના મથાળાવાળા લેખો પોતાને નામે તેઓ પ્રગટ કરવા લાગ્યાં જેઓમાંથી એક લેખ જે ભારત વિજેય પ્રેસ વડોદરામાં છપા થયો છે અને જેના પર તારીખ કે નંબર નથી મને મળી આવતા તેમાં બોદાપાકની તોહીદ માટે જે મુખ્ય સવાલ હતો તેનો જવાબ

અહીં લખ્યું છે, એટલાજ માટે કે તે ઇસ્લામનો મોટો શકન, ઘીનો પાયો અને ધર્મનું ચક્ર છે બાકીની નજીવી બાબતોના જવાબોને ઇ અ તઆલા કોષ ખીજા ચોપાનિયામાં જરૂર પ્રગટ કરીશ કારણ કે જે ધર્મનું મૂળ શક મળજી ન સામેત થશે તેની શાખાઓ પાંત્રાઓ દુલ અને ફળ પણ ઉત્તમ સામેત થયા વિના રહેશે નહીં

માસ્ટર આદમારમ અમરિતસરથાળ લખે છે કે “વેદિક ધર્મ” મે એક ખુદાકે જન લેનેસે મુકિત મિલ સકતી હય, ઇસપર ઇસલામ કે કલમા મે જનાબ હકરત મહમ્મદ સાહેબકા નામ જોડના પૂરી તોહીદકા કમઝોર કરના હય”

આયસ સમાજનો એ કંઈ નવો થદી કા-ટેલો સવાલ નથી પણ અસલ એ અજાણે અફસમાજવાળાઓ, નેચરિઓ, થિઓસોફિસ્ટો ક્રીષ્ના સૂરીઅમવાળાઓ અને ખાસ કરીને ઇતેહાદુલ મહાહિય ફિરકાવાળાઓનો છે. કારણ કે એ બધા દેહરિયત એટલે નારિતકતાની શાખાઓ છે, અને સમજી માણસો જાણે છે કે નયુવતને માનવુ એજ નારિતકતાનુ ચટાડનાર પહેલું પગથિયું છે ત્યારે જી લોકો હુમેશી એજ કાફિરમા ગ્હે છે કે કોષ પણ

* હકરત મોલાના અબદુલ હક સાહેબ કફ-લેતવી (૧૬)એ ઇતેહાદુલ મહાહિયવાળા ફિર્કાના રહમા એક કિતાબ “અશોહાજુસ આફિય” નામની રચા પ્રગટ કીધી છે તેમાંથી કેટલીએક ફલીલો આ ટકાલે મે નકલ કીધી છે

રીતે એ પગથિયું તૂટે જાય તો આપણો હાથ ફાવે આપ સમાજમાં એ સવાલને પોતાનો હથિયાર એટલાજ માટે બનાવ્યો છે કે જે કાંઈના મનમાં એ વાત જરા પણ ઠસી ગઈ તો પછી તેને કહેવામાં આવે કે ભાઈ હવે તારામાં અને અમારામાં ફરકજ શી રહ્યો? પણ એકજ ધથરને માનનાર અને અમે પણ એકલા તેનેજ માનનાર છીએ હિંદુઓ તો દેવતા દેરીઓને માનનારા, મુસલમાનો પ્રેમખશને માનનારા છે, માટે તારી જગ્યા તો માત્ર અમારે ત્યાજ છે અમારી સમાજમાં દાખલ થઈ જા

મજકુર ટાળાઓની મતલબ એજ છે કે મુસલમાનો કલેમમાં તૈયબ મા—“લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહ મોહ મદુર રસુલુલ્લાહ” જે થઈ છે તેમાં “લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહ” તો તેઓ બલે કહે કેમકે પરમેશ્વરને સૌ કોઈનો ધથર બિલ્લવામાં તો તેઓ બધા એકમત છે, મુસલમાનો અને તેઓ વચ્ચે ફક્ત જુદાઈ નાખનાર શબ્દો “મોહ મદુર રસુલુલ્લાહ” છે જે તેઓને કારા રૂપી ખુચે છે તે શબ્દોને કાઢી નાખવાની જરૂર છે અને તેથી મજકુર શબ્દોને “શિક્ દિલ કલેમ” એટલે તોહીદના કલેમામાં બેળી દીધેલો શિક્ માને છે અને ખીજાઓ પાસે તેમ મનાવવા માટે દલીલો રજુ કરે છે.

મજકુર કલેમો પૂરેપૂરો પઢવો સધળા મુસલમાનો એટલે ઇસલામી દીનનો મુખ્ય અને પહેલો ફકન મળે છે, એનું મુખ્ય કારણ એ છે કે ખુદાપાકે દુન્યાની વ્યવસ્થાના જેટલા કામો સરખ્યા છે તે કામોના જુદા જુદા ખાતાઓ ઠેરવી તેને માટે અમુક ખાસ ખાસ નિયમો અને તે નિયમો પ્રમાણે પોતે આવી ખીજાઓને ચલાવવા માટે જુદા જુદા એકાદના જુદા જુદા માણસો નીમ્યા છે દાખલા તરીકે માણસ જાતિ જનાવરોની પેઠે જગલમાં જુદી જુદી જગ્યાએ જમીન કે ઝાડો કે પવતોની

શુદ્ધઓમાં રહેવાને પસંદ રાખતી નથી, પણ કુદરતી રીતે તે એક ખીજાની સાથે હળીમળી ટાળેટાળા સખ્યાખધ રહેવાને પસંદ રાખે છે તેથી તેઓ માટે રાજ્ય વ્યવસ્થાનો બ દોઅસ્ત કરી આપ્યો છે તે વ્યવસ્થાનો બ દોઅસ્ત કરવા માટે ખોદાપાકે, દુનીયા પેદા થઈ ત્યારથી આજસુધી જે ખાતુ નીમ્યું છે તેને રાજ્ય વહીવટ કે રાજતત્ર કહે છે

મજકુર રાજમંડળમાં તે મંડળનો એક ઉપરી હોય કે જેને રાજ કહે છે શેરેશર અને ગમે ગમે લોકોની ફર્કાદો સાબળવા અને લોકોની અડઅણો દૂર કરવા માટે પોતાના હાથ નીચેના પણ વ્યવસ્થા કરવાને ચોખ્ય હોય તેવા કેટલાક માણસોને તે ફરેક ગામ, શહેર કે ઇલાકાપર પોતાના પ્રતિનિધિ (નાએમ) તરીકે મોકલે છે જેને અતુકમે હોકેમ, કલેક્ટર, ગવરનર અને વૉઇસરૉય આપણે કહીએ છીએ એ વૉઇસરૉય કે ગવર્નર કામ એજ હોય છે કે રાજના હુકમોને રચ્યતને પોહચાડે અને રચ્યતની અમુક ફર્કાદોને રાજના દરગારમાં રજુ કરે આપણે રાત દિવસ જોઈએ છીએ અને જુગોળની ચોપડીઓમાં ઇલાકા કે સામ્રાજ્યના સામાન્ય યાનમાં વામીએ છીએ કે મજકુર ગવર્નર કે વૉઇસરૉયની નીમણૂક પોતે રાજજ કરે છે (ત્રાએ મુબ્બ ઇલાકામાં કે હિંદના સામ્રાજ્યમાં રાજ્ય વહીવટનો પેરેઆફ) વળી જ્યારે જ્યારે આવા ગવરનરો કે ગવર્નર જનરલ બાદશાહ તરફથી નીમાઈ મોકલવામાં આવે છે ત્યારે તે ઇલાકા કે દેશના લોકોને તે ગવરનરના નામની ખબર બાદશાહ તરફથી આપવામાં આવે છે કે હજાણા અમીરને મે તમારો ગવરનર નીમ્યો છે ત્યારે રાજને પોતાના રાજ તરીકે માનવું જેમ રૈયતપર બારે ફરજ હોય છે તેમ મોકલેલા ગવર્નરને માનવું પણ રૈયતપર તેટલીજ બારે ફરજ છે જે રાજને કોઈ રાજતો માને પણ વાઇસરૉય કે ગવર્નરને માટે ખુલ્લે ચોક લોકો આગળ

તે કહેતો શરે અથવા રાજને ખબર આપે કે રાજ્યો નીમેલા ગવર્નરને હુ તેનો ગવર્નર માનતો નથી તો દુનીઆના દરેક રાજ્યમાં તેણે માણસ તે રાજ્યનો દેશ-દ્રોહી કે બાગી ગણાય છે અને ગણ્યો કારણ કે તેમ કરતાં રાજ્યના હોકમની નાફરમાનીજ થાય છે એટલુંજ નહીં પણ રાજ્યના કામને રદ આતેલ કીધેલુ ગણાય છે

એવીજરીતે લોકો સાથે માર્ગે આવે અને માટે પણ એક ખાતુ ખોદાપાકે નીમેલુ છે જેનુ નામ નજુવત કે રિસાલત છે અને જેમ રાજ્યના હુકમો રૈયતને પોહચાડવાને વાસ્તે જુદા જુદા નાના મોટા ઓધેદારો હોય છે તેમજ એ ખાતામાં પણ નથી, રસૂન, સહાબી, તાબેઇ, તખ્તેતાબેઇ, મુજતહિદ, આલિમ, કુટુબ, વલી, પીર વિગેરે એ ખાતાના ઓધેદારો હોય છે. જેવીરીતે નાના મોટા બધા અધિકારીઓ ગવર્નરની સત્તા હેઠળ હોઇ રાજ્ય વહીવટની બાબતોમાં દરેક રીતે હરેક કાલુન માટે ગવર્નરના ગરજવાન હોય છે, એવીજરીતે ધર્મ વહીવટના મજકુર ઓધેદારો, રાજ્યોના રાજા, ખોદાપાકે નીમેલા વાઇસરાય એટલે રસૂલના મોહતાબ કે ગરજવાન હોય છે જેમ દરેક દેશ માટે જુદા જુદા સમયે એકના ગયા પછી બીજા વાઇસરાયની નીમણુક થાય છે, તેમ જુદા જુદા દેશો માટે કે કેમો માટે જુદા જુદા સમયે જુદા જુદા રસૂલો અને નબીયોની નીમણુક થતી રહી છે જેમ એક વાઇસરાયના હાથ હેઠળ ધણા ગવર્નરો હોય છે તેમજ કોઇ કોઇ વખતે એક રસૂલની રિસાલત હેઠળ કેટલાક નબીયો મુકરર કરવામાં આવે છે

એક નિશાળીઓ પણ જાણે છે કે વાઇસરાય બે શબ્દ (Vice, in place of & rex, & king) વાઇસ અને રેક્સથી બનેલો છે, વાઇસ એટલે “ ની જગ્યાએ (કામકરનાર)” અને રેક્સ એટલે “રાજા,” એના અર્થ કોઇ પણ માણસ પોતે રાજા કે રાજ્યનો બાગીદાર

કરતો નથી, તેવીજરીતે રસૂલ કે ચેમ્બરના અર્થ ખુદા કે ખુદાની ભત કે ખુદાના સુલ્તામાં બાગીદાર હોવાના કોઇપણ કહેતો નથી. નિશાળોમાં વિદ્યાર્થીઓને, સરકારી ખાતાઓમાં નોકરોને અને પબ્લિકને, શીખવવામાં, જજવાવામાં અને ખબર દેવામાં આવે છે કે હાલમાં તમારો રાજા કલાણો છે, અને વજીરો કે દરબારી અમીરોનુ નામ નહીં દેતા વાઇસરાયનું નામ, કે ગવર્નરનું નામ રાજ્યના નામ પછી જરૂર જરૂર શીખાડવામાં આવે છે; છતાં તેમ કરવાને કોઇ પણ સરકારી ઓધેદાર કે ગવર્નર કે વાઇસરાય કે અમીર અથવા વજીર રાજ્યની મોટાઇ અને સર્વોપરી પણા કે સર્વોપરી સત્તામાં તુલનાકારક કોઇપણ રીતે ગણતો નથી. કારણ કે બધા જાણે છે કે રાજા, રાજ્ય છે, અને બીજા બધાઓ પછી તે એ જેવા મોટા ઓધાના હોય, તેના તાબેદાર નોકર છે તેથી કરીને સિદ્ધ થઇ ગયું કે રાજાનું નામ પછી જો કોઇ પણ ઓધેદારનું નામ તેના ઓધા સાથે બોલવામાં કે લખવામાં કે માનવામાં આવે તો તેથી રાજ્યની પદ્ધતિ કંઇપણ તુલનાની થતી નથી

મજકુર શકાને બીજીરીતે દૂર કરે હુ આયસમાજના આગેવાન હમાનદ સરસ્વતી-જીને માટે આયસમાજીઓ ખાતે છે કે તેઓને ઝેર ખવાડવામાં આવેલુ તેથી તેઓ મરી ગયા (જુઓ પડિત રાધા કિશન મૈહતાના સ્વત્વા-વૈપ્રકાશના સવત ૧૯૫૪ના ઉર્દુ તબ્દીમાની પ્રસતાવના પાનુ ૨). હવે કોઇ માણસ એમ લખે અથવા બોલે કે “પડિત હમાનદ સરસ્વતી, પાપી માણસના ઝેર ખવાડવાથી મરણ પામ્યા” કે જે ફકરામાં પડિતજીના નામની સાથેજ “પાપી માણસ”ના શબ્દો છે તો તેથી પડિતજી મજકુરની જે મોટાઇ આયસમાજીઓની નજરમાં છે તેમાં શી તુલનાની લાગુ પડવાની? વળી એ પ્રમાણે બોલવાને કે લખવાને કોઇ પણ માણસ પડિતજી મજકુરનું

અવમાન અથવા પડિતજી મજકુરના દરજ્જા કે તમે કે ગુણોમા તેઓનો ભાગીદાર તે પાપી આજીસને ગણુજે નહીં, તેવીજ રીતે જો “લા-મલાહા-મજલ્લાહો મોહ મદુર રસલુલાહ” એ કલેમામા અલ્લાહના મહાન નામ પછી હઝરત મોહ મદ (સહ)નું સુબ્બારક નામ તેઓના મહાન ઓહા સાથે આપે તો તેમા ઓહાપાકની તોહીદ (એકવતા)ને શ્રી તુકસાની લાગુ પડે છે તે કોઇપણ ઇન્સારી સમજી માણસને સમ-જીતુ નથી કારણ કે કલેમા મજકુરના પહેલા ફકરામા ધણીજ સફાઈ સાથે બયાન કરી દેવામાં આવ્યું છે કે આખા બ્રહ્માંડ, ખોદાઈ, સૃષ્ટ કે પેદા થયેલી સઘળી ચીજો જેવી કે આકાશમાં મહો, સ્વર્ગલોક, દેવતાઓ કે ફિરિસ્તાઓ, અને જમીનપર ઝડિયો, મૂનિઓ, પીરો, પેગંબરો, જિન્નો, અસુરો, પિશાચો, પાણુ, હવા, આગ, પત્થર, ઝાડ, કપર, તાંબુઓ, થાવક, ચિદ્દો, આત્મા, શરીર, સૈયીરનો કોઇપણ જાગ, વનસ્પતિ, ખનીજ, કે જૂગી, એમાંની કોઇ પણ ચીજ પૂજ્ય એટલે ઇલાહત કરવાને લાયકની નથી, પૂજા કરવાને લાયક, સૌ કોઇના માલિક અથે તાબેદારી કરવાને લાયક ફક્ત એક “અલ્લાહ” છે કે જે દરેક ચીજને પેદા કરનાર, પાલન પોષણ કરનાર, જીવકનાર, મારનાર, સઘળા બાદશાહોનો બાદશાહ, સર્વળા રાજાઓનો રાજા, સર્વોપરી, સૌનો માલિક, સર્વશક્તિમાન, મોટાઈના દરેક ગુણવાળો, દુદકાઈના દરેક ગુણથી પાક છે જે હમેશથી છે અને હમેશ ગુપ્તી રહેશે, અને સૌ વસ્તુઓને જાણનાર છે, જે કેઇનો મરજવાન નથી, જેમો કોઇ પેદા કરનાર નથી, બાલ બચ્ચાઓથી અજવા મા બાપત્રો અથવા કોઇની સાથે કોઇ પણ તરેહનું જુ કે સબધ રાખનાથી જે પાક છે અને કોઇ પણ બાબતમા તેના જેવો બીજો કોઇ નથી બીજા ફકરામા આદ સાદ જણાવવામા આવ્યું છે કે (હઝરત) મોહ મદ તો અલ્લાહ

હના માત્ર રસલ છે એટલે અલ્લાહ આલિ-કુલ મુલકના તરફથી તેના સઘળા બદઓ એટલે આદમીઓ અને જિન્નોને લેના ફકરો પોહચાડવાના અને તેની રાજી નારાજીના કામો બતલાવી દેવાના અને તેની આત્મે તેના લામ-કના ગુણો સાથે ઓળખાવી દેવાના મહાન ઓહાપર તેના તરફથીજ નીમાયશા છે એવી રીતે ખરા દિલથી માની દરેક માણસે પોતાની જામથી એકરાર કરવો જોઇએ

જો એ બાબતમા એવી થકા પેદા થાય કે કલેમામા તો માત્ર એકજ શબ્દ “અલ્લાહ” છે તેમાં આટલા બધા અર્થ અને ગુણો કેવી રીતે સાબેત થઇ શકે? તો તેનો જવાબ એ કે પોતે કુઆનિ શરીફમા મજકુર નામની અદર મજકુર ગુણો અને તે ઉપરાત બીજા અનેક ગુણોનો સમાવેશ થયેલો બયાન કરવામાં આવ્યો છે (જુઓ સુરએ હશનો છેલ્લો રકુઅ અને સુરએ કુલ-હોવલ્લા) પણ અફસોસ છે કે “ઝોઉમ” શબ્દમા ઇશ્વરનાં કેટલાએક ગુણોનો સમાવેશ થયેલો છે કરીને, કુઆનના મુકાબલામા સાબેત કરવાને હયાનદજીએ પોતાના સત્યાથ પ્રકાશના પહેલા સમુલ્લસમા ધણુએ શાફ મારેલા થણુ વેદો કે શાસ્ત્રોમા તેનો લગારે પતો મળતો નથી. તેથીજ સનાતની પડિતો જેવાકે પડિત દંદ્રિમણી અને પડિત જગન્નાથદાસ સુરાદા-બાદવાળાઓએ તે લખાણને કબૂલ રાખ્યું નથી બલ્કે તેનું ખડન કરીધું છે.

બીજી વાત એ કે મજકુર કલેમો કુઆનમા છે પણ ન બાગેમા જુદે જુદે ઠેકે છે છે પહેલો ભાગ “લા મલાહા-મજલ્લાહ” પાસ ૨૬ ના ૬ હા રકુઅમા અને બીજો ભાગ “મોહ મદુર-રસલુલાહ” પાસ ૨૬ના ૧૨મા રકુઅમા છે એકજ ઠેકાણે નહીં હોવાના અનેક કારણો છે, તેમાના બે અહીં લખુ છુ. (૧) એ કે બંને સાથે હોવાથી એ બે ફકરા એક બાબી બાબત બની જતે અને તેથી મુસલ-

માનો તેને સુસલની હાલતમા પહોં શકતે નહીં (૨) એ કે આપત હોવાને લીધે સુસલમાનો ધર નજીએ તેને હાથ લગાડી શકતે નહીં. પણ સુસલમાનોના મહાન નખી (સહ) બધી દુનીઆઓ માટે રહમત તરીકે મોકલવામા આવેલા હોવાથી કુર્આનની ખુશખબર મુજબ (પારો ૧૭ રફૂઅ ૧૭) * સુસલમાનોને મજકુર કલેમો ફરેક હાલતમા પહોં અને તેને અડ-કવું મહેલ પડે એટલા માટે બને ભાગીને વેગળા પાડી આખી આપત ન રાખતાં આપ તના વિભાગ બનાવી દીધા છે. ફલિલાહિલ-હમ્દ

મજકુર કલેમો એટલે ખોદાપાકની તોહીદ સાથે ફરેક નખી અને રસુલની ઉમ્મત (અનુ-માલિઓ)ને પોતાના રસુલની તસદીક એટલે તેને ખરા દિલથી માનવું કુર્આન નીચે લખેલી આમતોમાં સુસલમાનોપર ધણા ખુલા શબ્દોમા વર્ણવે કીધેલુ છે — “અલ્લાહપર અને તેના રસુલપર ઇમાન લાવો” (પારો ૪ રફૂઅ ૬. પારો ૫ ર ૧૭-પા. ૬. ર ૧૦-પા. ૨૭ ર. ૧૭-પા. ૨૮ ર ૧૫) એટલુંજ નહીં પણ કુર્આન પાક તો કહી રહેલુ છે કે જ્યાં સુધી તોહીદની સાથે રસુલની રિસાલત અને નયુ-બતનો એકરાર નહીં કરે ત્યાં સુધી સુસલ માન, ઇસલામી થઈ શકતો નથી, અને મોમિન ઇમાનવાળો થઈ શકતો નથી. “ઇમાન બાવ-નારાઓ તો તેજ લોકો છે કે જેઓ ખોદા અને તેના રસુલપર ઇમાન લાવ્યા અને પછી (તેઓના ફરમાનોમાં જરાએ) શકા કીધી નહીં.” (પારો ૨૬ રફૂઅ ૧૪) એટલુંજ નહીં પણ જો કોઈ સુસલમાન ખુદાપાકની નેહી (એકવતતા) એટલે કલેમાના “લા મલાહા ધલ લલ્લાહો” વાળા ભાગને રસુલની રિસાલત (ખિયામખરી)ને ખરા દિલથી માન્ય રાખવાના ભાગ “મોહ મદુર રસુલુલ્લાહ”થી જુદો પાડવાની,

* “તે (અલ્લાહ, પાક) કીની હુકમો (તમારે માટે આપવા)મા તમારા પર કોઈ પણ તરફની અખલાક વાપરી નહીં.

જુદો માનવાતી કે તદ્દન કાઢી નાંખવાની કોશિશ કરે અથવા તેમ કરવાનો ઇરાદો કરે તો તેવા માણસને ખુદા શબ્દોમા કુર્આન શરીફ કાફિર ઠેરવ્યો છે, “જે લોકો અલ્લાહ અને તેના રસુ-લનો નકાર કરે છે અને અલ્લાહ (ની તોહીદ) અને તેના રસુલો (ની રિસાલતની તસદીક એટલે સાચા દિલથી માનવું એ બંને લાવો) ને જુદા પાડવાનો ઇરાદો રાખે છે અને કહે છે કે અમે કેટલાક (ભાગ) ને ખરા દિલથી માનીએ છીએ અને કેટલાક (ભાગ) નો નકાર કરીએ છીએ અને (એવીરીતે) તોહીદ અને અને રિસાલતની) વચ્ચે એવો એક રસ્તો (કે અકાદો) પકડવાનો ઇરાદો રાખે છે (કે જેથી તોહીદ તો કાયમ રહે અને રસાલતનો અકીદો તદ્દન મટી જાય ત્યારે) એવા (લોકો) ખરેખરા કાફિરો છે” (પારો ૬ ર. ૧)

જો આ ઠેકાણે એવી શકા ઉભી કર-વામા આવે કે સુસલમાનોના તો દાવો એ છે કે ઇસલામ તો દુનીઆની શરઆતથી એટલે હજરત આદમ (અલ.)ના વખતથી ચાલતો આવેલો છે અને તેથી આગલા પેગખરો માટે પણ “લા મલાહા ઇન્નલ્લાહ” ની પગી ખીલ પેગખરોના નામ પણ “મોહ મદુર રસુ-લ્લાહ”ની પેઠે બોલવું તેઓની ઉમ્મતોપર જરૂરી છેવું જોઈતું હતું તો એને માટે સુસ-લમાનો પાસે શી ફીલી છે? નહીં તો સાબેલ-યક્ષ-કે આગલા પેગખરોની ઉમ્મતો વારતે એવું કબજ નહીં હતું, માત્ર મોહ મદુર ધર્મેજ એ નવો કલેમો ઉભો કરી દીધો જ, તો તેના જવાબ એ છે કે આગલા પેગખરોની ઉમ્મતો વારતે પણ પોતપોતાના પેગખરની રિસાલતના એકરાર માટે એવો કલેમો હોવો કુર્આન શરીફથી સાબેત છે. દાખલા તરીકે હજરત જનાબ હિમા (અલ.)ના સહબીઓ (રદી.)ને માટે ખોદાપાક ફરમાવે છે કે “જ્યારે (હજરત ઇસા (અલ.)ની માજલે તેઓના મામીઓ

એટલે) હળ્વારીઓ પર મેં વહી મોકલી કે મારાપર અને મારા રસુલ (હઝરત ઈસા) પર ઇમાન લાવો, (પારો ૭ રુકૂઅ ૫).. જુઓ અહીં પણ ખુલ્લી રીતે, ખોદાપાકની તૌહીદની સાથે સાથે તે જમાનાના પેગંબર હઝરત ઈસા (અવ)ની રિસાલત પર ઇમાન લાવવા વાસ્તે કેવો ખુલ્લો હુકમ છે જે ઉપરથી સાબેત થઇ ગયું કે હઝરત ઈસા (અલ)ની ઉમ્મત અથવા તે વખતના મુસલમાનો “લા ઇલાહા ઇલ્લ હસ્લાહો, ઇસા રસુલુલ્લાહ” એવો કલેમો બેશક પઢતા હતા અને તેવીજ રીતે ઉપર લખેલી અને હવે પછી લખાવેલી ફલી-લોથી હઝરત આદમ (અલ.)ના જમાના સુધી ફરેક નથી અને રસુલની ઉમ્મત માટે એવોજ કલેમો હોવો સાબેત થઈ ગયો કે જેનાપર તેઓના ઇમાન અને ઇસ્લામનો આધાર હતો.

આ ઉપરથી કલેમએ તૈયબ: પઢવાનું કારણ ખુલ્લી રીતે એજ જણાઇ આવ્યું કે ખોદાપાકની તૌહીદ એટલે એકજ હોવું એ માન્યતાની સાથે સાથે દરેક જમાનામાં તે વખતના જે રસુલ હોય તેને પણ ખરા દિલથી માનવું એ દરેક રસુલની રિસાલતના સમયમાં જ્યારે સાબેત થાય છે ત્યારે હઝરત મોહમ્દ (સલ)ની રિસાલતનો દોર શરૂ થાય છે ત્યારથી કેયામત સુધી જે માણસ તૌહીદની સાથે અશ્વપ (અલ)ની રિસાલતને ખરા દિલથી કબૂલ નહીં રાખે એટલે “લા ઇલાહા ઇલ્લ હસ્લાહો મોહમ્દુર્રસુલુલ્લાહ” નહીં કેહવે તો તે કછીપણુ મુસલમાન ગણી શકાશે નહીં જેવી રીતે ખોદાપાકે ફરમાવ્યું કે “અમ્લાહ પર અને નખ્શીયીલ ઉમ્મી (એલકાબ ધરાવનારા) તેવા રસુલ પર ઇમાન લાવો.” (પારો ૯ રુકૂઅ ૧૦) કુર્આનની આવી ખુલ્લી આયતોથી મુસલમાનોના કલેમએ તૈયબની મતલબ એકજ રીતે સિદ્ધ થઇ ગઇ અને તેમાં બેશક માત્ર પણ શિક્કે કે બાગીઆપણાનો સબધ

નહોવો સાબેત થઇ ગયો ત્યારે એવા કલેમાને શિક્કે કુદર કેહનારા અઘાની અને ઘેકો દેનાર છે એમ ચોક્કસ રીતે શુ સાબેત થતું નથી !

આયસમાજવાળા પણ એ વાતનો દાવો કરે છે કે વેદો ઈશ્વરનો તે ઇલ્લાહ છે કે જે જુદા જુદા ચાર ઋષિઓપર ઉતારવામાં કે દિલપર નાખવામાં આવ્યો અને તેમાં શિક્કે નથી * ત્યારેજ તો આજે તેઓ મુસલમાનોના કલેમામાં શિક્કે છે એમ લખવા વૈચાર થયા છે પણ હુ કહું છે કે વેદ ઈશ્વરનો ઇલ્લાહ (શ્રેષ્ઠ) છે એ અકીદા કે શ્રદ્ધાને ચારે ઋષિઓના જમાનામાં મજકુર ઋષિઓ સિવાય ખીજા લોકોએ ત્યારેજ માની હશે કે જ્યારે મજકુર ઋષિઓએ પ્રથમતો પોતાનો ઋષિ હોવાનો દાવો પ્રગટ કરી પોતાના આત્મિક (રહાની) બળ વડે લોકો પાસે તે કબુલ કરાવ્યો હશે. જ્યાં સુધી લોકોએ તે ચારેને ઋષિ તરીકે માન્યા નહીં હશે ત્યાં સુધી તેઓએ વેદોને ઈશ્વરના બનાવેલા કે ઉતારેલા કદિ પણ માન્યા નહીં હશે પણ અફસોસ છે કે ઋગ્વેદાદિ બાબ્ય ભૂમિકા અને સલાથ પ્રકાશમાં પડિત દયાનંદજીના પોતાના કલ્પિત ધર્મી કાઢેલા લખાણો સિવાય પોતે વેદો કે ધર્મ ઇતિહાસો કે ખીજા કોઇપણ ઋષિ મૂલી કૃત ગ્રંથોમાં એ વિષે કંઇપણ બોલાસો મળી આવતો નથી બલ્કે એને ખડન કરનારી સેકેડે ફલીલો

* “ પ્રથમ સૃષ્ટિની આદિમાં (દુનીઆની શરૂઆતમાં) પરમાત્માએ-અબ્દિ, વાયુ, આદિત્ય તથા અગ્નિ એ ઋષિઓના આત્મામાં એક એક વેદનો પ્રકાશ કર્યો હતો ” (પાનું ૧૬૧). “ જેવું ઇશ્વરનું નિર્ભર જ્ઞાન (બુલોથી પાક) તેવું જે પુસ્તકમાં આન્તિ રહિત (બુલો નહીં હોય એવું ઇલ્મ) જ્ઞાનનું પ્રતિપાદ હોય, તે ઇશ્વરોક્ત (ખોદાનું બનાવેલું)...એવા પ્રકારના વેદ છે. (પાનું ૧૬૩) ગુજરાતી સલાથ પ્રકાશ ૧૯૬૧ના છપાવવાનો ૭ મો સમુદ્દાસ.

મળી આવે છે, (વાંચો આપકર્મની કસોટી) મને તેમ હોય અહીં મારે એ દેખાડવું છે કે જોદાપાકને તે જેવીરીતે પોતાને માનવાને પસંદ રાખે છે તેવીરીતે માનવું, અને તેના હુકમોને તેનાજ ખાસ સત્ય હુકમો છે એવીરીતે માનવું, અને તે હુકમો (ધર્મરી આચાર્યો)ને, તેઓમા જરાપણ વધવટ કીધા વગર બળવી લાવવું એનો આધાર માત્ર તેજ રસુલ, નખી પેગંબર, ઋષિ કે મૂનિના ખરા અત કરણ પૂર્વક માનવાપર છે કે જે જોદાપાક તરફથી લોકોને સ્વયંમાર્ગ દેખાડવાના કામપર નિમાયતા હોય, મતલબ એ થઈ કે દરેક ધર્મ આજેવાન કે રચાપકને લોકોએ સૌથી પેહલાં જ્યાં સુધી જોદાપાક અને તેઓ વચ્ચે પ્રતિનિધિ માનેલો હોતો નથી ત્યાં સુધી તેઓ કદિપણ તેની સુચનાઓ કે આચાર્યોને આધિન (તાબેદાર) થતા નથી અને એને માટે જરૂરનું અને ધણીજ જરૂરનું, સૌથી પેહલું, દરેક ધર્મરચાપકનું એ કામ હોય છે કે તેનો જે જોધો જોદાપાક, માલિકુલ મુલકના દરખાસ્તમાં હોય અથવા ખીજા શબ્દોમા કહીએ તો જે જોદાપર જોદાપાકે નીમીને તેને લોકો સમક્ષ મોકલ્યો હોય તે જોદાને પ્રથમ પોતાના માનનારા અને નહીં માનનારા દરેક તરફના લોકો આગળ તે પ્રગટ કરી દે એ વાત કુઆનિ શરીફમાં જુદા જુદા રસુલોના વર્ણનોમા પણ આવેલી છે

દાખલા તરીકે ઝુસા અને હુસન (અલ) ફરમાવે છે કે “(ઓ ફિઝોન !) સધળા દુનિયાના રખ તરફથી બેશક અમે રસુલ (બનાવીને તારી તરફ મોકલવામાં આવ્યા) છીએ (પારો ૧૬ રુઆ ૧) ઇસા (અલ)એ ફરમાવ્યું “ઓ બની ઈબ્રાહિલ (ઈસ્રાહિલ પુત્રો) ! બેશક તમારી તરફ હું આજ્ઞાદનો રસુલ (બનાવીને મોકલ્યા) છું (પારો ૨૮ રુઆ ૬), હઝરત મુહ, હુદ, સાલેહ, હુતે, શીએબે (અલ) પોતપોતાની ઉમ્મતો આગળ કહ્યું

“સધળા જહાનોના માલિક તરફથી તમારી તરફ હું રસુલ (તરીકે મોકલવામાં આવ્યો) છું” કેટલીક આયતોમા છે કે “હું બચેસાને લાયક (અમીન) પેગંબર છું.” મુરએ એઆરાફ રુઆ ૮, ૯, ગોઆરાઅ રુઆ ૮, ૯, ૧૦). મજરૂર ફલીલોપરથી સાબેત થઈ ગયું કે “લા ઇલાહા ઇલ લલાહો” એ તૌહીદના કલેમા સાથે દરેક રસુલ જે પોતાનો જોધો જાહેર કરવાને પોતાનું નામ સિસાલના જોદા સાથે જાહેર કરે છે તો તેમા કઈ હરકતે નથી અને તેમજ આગલા સધળા નબીયો એ પ્રમાણે જાહેર કરતા આવ્યા છે તેથી ઇસલામે એ નવો કલેમા ચાલુ કીધો એવો આદેશ (તાહમત) ઇસલામપર મૂકનાર ચાતો નખુબતના આ હુમૈશના કાયદાથી અબલ છે અથવા તો તે લોકોને ઘેરો દે છે. તેવીજ રીતે ગવનશના જોદા અને નામને રૈયત જાણી લે માટે જે લખાણ ઉપર મે નક્કી કીધું છે તે રાજ્યદારી કાયદા પ્રમાણે પોતાનો ખરો જોધો લોકોમા જાહેર કરી દેવું એમા નામના મેળવવી કે પ્રખ્યાતિ મેળવવી નખી (સવ)ને મંજૂર હતી એવું જે અઝાન્સિએનું અઝાની લખાણ છે તેનું પણ જોટાડ સાબેત થઈ ગયું અને જણાઈ ગયું કે તેઓને માટે પોતાનો જોધો જાહેર કરી દેવો કેટલો જરૂરી છે

વળી “લા ઇલાહા ઇલ લલાહ”ની સાથે જ “મોહ મુદુર રસુલુલાહ” કહેવું એની એક ખાસ જરૂર એ પણ છે કે “લા ઇલાહા ઇલ લલાહ”નો માનનાર કે પઠનાર એ વાતનો દાવો કરે છે કે આખી ખુદાઈ કે સૃષ્ટિમા ઇબ્રાહિમ અને તાબેદારીને લાયક અલ્લાહ સિવાય ખીજો કોઈ નથી. ઇબ્રાહિમની સાથે તાબેદારીનો શબ્દ એટલાજ માટે વાપર્યો છે કે ઇબ્રાહિમ એ શબ્દમા મજબુદની તાબેદારીના અર્થ પણ સમાયલા છે આખી દુનિયાના લોકોનો એ કાયદો છે કે જેકે દાવાને માટે

દલીલ રજુ કરવાને તેઓ ફરજિયાત માને છે તેથી કરીને જે દાવો એવો કરવામાં આવે જેને માટે દલીલ મોબુદ નહીં હોય તે દાવો ખોટો અને રદ બાતેલ ગણાય છે, મજબુર દાવો જ્યારે કોઈના મોઢે નીકળે તો તે દાવાને નહીં માનનાર દેહરિયાઓ અથવા નારિતકો તેમજ તેને જુદી રીતે માનનાર મુશરિકો તે માણસને જરૂર પૂછવા હિસા થયે કે લામ્પ તારા મજબુર દાવાને માટે તારી પાસે થી દલીલ છે? તે ક્યાંથી જાણ્યું કે અલ્લાહ સિવાય બીજાને કોઈ મઅજ્જદ (પૂજ્ય) નથી? અમુક કામો કરવા થકી તે રાજી થાય છે તેથી તેજ કામો કરવા જોઈએ અને જે કામો કરવાથી તે નારાજ થાય છે તે નહીંજ કરવા જોઈએ, એવી સપુર્ણ તાબેદારીના ફરમાનોની ખબર તને કાણે આપી? અથવા તે ખબરો તે કોની મારફતે મેળવી? ત્યારે ઇસલામી ધર્મે પોતે તેનો બદોબસ્ત પહેલાથીજ એવો કરી રાખેલો છે કે “લા ઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ” ના દાવા સાથેજ તેની દલીલ કહી દેવામાં આવે કે “મોહમદુર રસુલુલ્લાહ” એટલે અલ્લાહને જીવી રીતે લોકો પાસે ઝોળખાવવા માટે અને તેની રાજી નારાજના કામોથી લોકોને જાણીતા કરવા માટે તેજ અલ્લાહના મોકલેલા મહાન પેગમર હઝરત મોહમદ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહે વ આલેહી વ સલ્લમ) ને આધારે એ અલ્લાહને સુનો મઅજ્જદ ઝોળાજખ્યો અને તેના ફરમાનો પણ જાણ્યાં, એ મારા મજબુર હાજારી દલીલ છે, ત્યારે એ વિવેચનપરથી સાફ જણાઈ આવ્યું કે “લા ઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ” એ દાવો છે અને “મોહમદુર રસુલુલ્લાહ” એ તે દાવાની દલીલ છે તો જ્યારે આખી દુનીઆના લોકોનો એ નિયમ છે કે દાવા સાથેજ દલીલ રજુ કરવી જરૂરની છે ત્યારે એટલાજ માટે “લા ઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ”ની સાથેજ “મોહમદુર રસુલુલ્લાહ” કહેવું આખી દુનીઆના કાયદા મૂજબ

વાબિજ મામ્યેત થયો કે લિલાહિલ્લ હમ્દ (હમ્દ સ્ત હજને શેર ખુદા માલામ માલવી કૈયદ મુતબા હમ્દન સાહેબ દેવબદી મદા જિલ્લો-હુની તકરીર)

વળી “લા ઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ”ની સાથે “મોહમદુર રસુલુલ્લાહ” જે કહેવામાં આવે છે એના બેદને જે માણસ સમજ્યો નહીં તે માણસ ખરે જોતાં તોહીદનેજ સમજ્યો નથી ખ્રિસ્તિઓની હાલતથી ધણાખરા લોકો વાકેફ છે કે તેઓએ પોતાના ધર્મની ધણી ખરી વાતોમાં ધાલમેલ કાઢેલો છે જેમાં ધણી લારે કાશિસ કરવાથી કાંઈપણ સુધારો થઈ શકે છે પણ જે ધાલમેલ તેઓએ તોહીદમાં કાઢેલો છે તે તો એવા પ્રકારનો છે કે કાંઈપણ રીતે કયામત સુધી તેનો સુધારો હાલની બાયબલ ને અનુસરીને કાંઈપણ કરી શકાય નથી, વાચકો જાણે છે કે તેઓએ કલેમએ તોહીદ “લા ઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ”ની સાથે “ઇસા રસુલુલ્લાહ” કહેવું છોડી દીધું ત્યારથીજ ત્રીદેવ કે તરિકસ અથવા ટ્રીનીટિનો શિક્ક, તે ધર્મને બગાડનાર માહૂદીએ તેઓમાં આણુ કરી હઝરત ઇસા (અલ)ને પોતે ખોદા કે ખોદાનો દીકરો તેઓની પાસે મનાવે, એટલુંજ નહીં પણ “એકથી ત્રણ અને ત્રણથી એક” વાળી આયત પણ બાયબલના નવા કરારમાં દાખલ કરાવી દીધી (જુઓ થોહાનનો પહેલો પત્ર અધ્યાય પની વર્સ ૧-૭-૮ જેને માટે પાઠરી મિથર સાહેબ, “નાથ” પ્રિન્ટિયા બાયબલ સોસાયટીની તરફથી મિઝાપુર શહેરના ઝૉન રફન રફલ પ્રેસમાં ૧૮૭૦ના જમાવણી ઉદ્ધ બાયબલના નવા કરારના પાના ૩૨૧ના હાથિયાપર, કાઉસખા લખે છે કે “એ શબ્દો (ખાકબલ)ની કાંઈપણ જૂની નકલમાં મળી આવતા નથી.” મળી આવે ક્યાંથી પાઉલ મહારાજે જ્યાસુધી તેઓમાં ફર્ગન દીધાં ન હતાં ત્યાં સુધી “ઇસા રસુલુલ્લાહ” કલેમએ

તોહીની સાથે પદવાનું ચાલુ હતું, અને ઇન્જલ પેશુ ફેરફારથી બચેલી હતી બ્યારથી પાલક માદ્દીએ ખ્રિસ્તિઓના પગ પેસારો કીધો અને ઇન્જલમાં પોતાના લખાણો દાખલ કરી તે લખાણોને પણ ઇન્જલનો ભાગ ખ્રિસ્તિઓ પાસે મનાવ્યો. એટલે ઇન્જલની આપતો પણ બદલાઈ ગઈ, ખુદશે ખુદલા આવા શિક્ષકોના અકીદો પણ તેમા દાખલ થઈ ગયો અને તેથી કરીને કહેનો પણ બદલાઈ ગયો. એજ કારણ છે કે ઇસલામે એટલે મોહમદી ધર્મે પોતાના સૌથી મોટા રૂકન એ કહેવાને રાખ્યો એટલું જ નહીં પણ કેવામત સુધી દરરોજ દહાડામા પાંચ વખતે આખી ઇસલામી દુન્યાને હોશીઆર રાખવા અને આસ્ટર આત્મારામ જેવા બોટા હુમલા કરનારાઓના હુમલાને હાથ મિનારાઓ ઉપરથી રદ કરવા ધણેજ હાથે અવાજે અજાન અથવા બાગમા પોકાર વાનો હુકમ પણ દીધો. વળી દરેક ફકરાને બંધે વખતે બોલવાનો કાયદો રાખ્યો 'અશહદો અન લાઇલાહા ઇલ લલ્લાહ' એ વખતે અને 'અશહદો અના મોહમદર રસુલુલ્લાહ' એ વખતે, એટલે (દરેક મુસલમાનને) એજ અકીદો અથવા ત્રહા છે કે) બેશક અલ્લાહ સિવાય બીજો કોઇ પણ પૂજવાને લાયક નથી એની કુ ગવાહી આપુ છુ (અને) બેશક મોહમદ (તો) અલ્લાહના (માત્ર) રસુલ છે (જેઓના ઝોદામાં કંઈ પણ વધઘટ કીધા વગર મુસલમાનો તેઓને એવીજ રીતે માને છે) એની પણ કુ ગવાહી આપુ છુ અને બે વખતે બોલવાનું કારણ તો બહાર છે કે કોઇ બાબત માટે તાકીદ કરવી હોય છે અને પોતાની વાતને સામાન મનમા ડસડવવી મજબુર હોય છે ત્યારે તે બાબત કે તે વાતને એક વખતે બોલ્યા પછી બીજવાર કહેવું માણસ બલિનો નિયમ છે અહીં પણ ઇસલામી ધર્મે પોતાના તાબેદારોને બળત રાખવા આ

નિયમ મુજબ કંઈ દીધા છે કે તેઓ કહેમંએ તેયેમા 'લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહ' મોહમદર રસુલુલ્લાહ'ને હ મેશ વળગી ગઈ બોદાવાની તોહી ના એકરાર સાથે હજરત મોહમદ (સલ)ની રિસાલતના એકરારને, આર્યમાજીઓના, ઇનેલાદમ મેઝાદિબનાઓના કે રેશ-નલિગ્ટોના બહેગવાથી અથવા પોકો દેવાથી જુદે નહીં પાડે અને આગળ થઈ મએલી કેટલીએક જમનોની પેટે હજરત મોહમદ (સલ)ને ખોના, ખોનાના અનાર, ખોદાના અસ (અકતુમ) ખોદાના દીકરા, ખોદના ભાગ, ખોદના વજીર અથવા નોદાઇના માલિક ગણે નહીં જે કપાની ઇમામી ધર્મવાળો કે પરધર્મી દરેક માણસ જેને ખોદાપાકે જરા પણ અકકત અને સપજ થતિ આપી હશે તે જરૂર કળૂન રાખશે કે આટલી બધી દલીલોપરથી તો ખુદલી રીતે સામેત થઇ અથુ કે "લા ઇલાહા ઇલ લલ્લાહ"ની સાથે "મોહમદર રસુલુલ્લાહ" કહેવાનું ઇમામને શિક્ક કરાવવાને માટે નહીં પણ શિક્કની દરેક હવાથી દરેક મુમલમાનને બચાવવા માટે રાખેલુ છે, વળી એટલા માટે પણ રાખેલુ છે કે જો કોઇ હજરત મોહમદ (સલ)ને સૂન માનશે તોજ તે બીજા સગાની નીપા અને ગમે (અગ) ને, કકત નથી અને સૂન મ નજે કાગલુ જે તે આપ (સલ)ને સૂન ની માનને તો બહાર છે કે જેવીગીને આગલા નખીયોની ઉમરતો પોતાના સૂનને કા સૂચ નહો માનતા ખોદા, ખોદનો અનાર, તેને દીકરા અથવા તેનો પ્રિભાગ હાલના માને છે તેમ આ (સલ)ની રિસાલતને નહીં માનનાર અગર જે બીજા નખીયોને નખી માનશે પણ તે ગુમરાહીના અકીદા સાથે ના રો જે કુદર અને શિક્ક થશે

આર્યપંથકી તોહીદપર એક નજર.

હવે ગયો પડિત આત્મા મ. આર્ય-પંથને પણ જરા તપાસીએ કે તેને તો અગી-

નામાં, વેદોમાં અને સદ્યા જેવી ભક્તિમાં
છેલી અને કેવી તૈલી છે કે જેની હિમાવત
બરોસો રાખી તેઓ ઇસલામી તૈલીની
નાથે તેનો મુકાબલો કરવા મેદાન પામ્યા છે.

સૌથી પેદલા પરમેશ્વરની સાથેન બીજા
ને ભાગીઆ તેઓએ એસાડી હીધા એટલે
આત્મા (૩૬) અને જડપદાર્થ (માદો)
જેને તેઓ અનાદિ (અજના) માને છે
અને પરમેશ્વરના પેદા કાધેવ માનના
નથી (જુઓ તીથે આપેલી નોટ—),
સત્યાર્થ પ્રકાશમાં તો ત્રણજ ભાગીઆ થય,
હવે વેદો શુ કહે છે તે તપાસીએ યજુર્વેદ
અધ્યાય ૧૪ મંત્ર ૨૦ માં છે કે “અગ્નિ
દેવતા છે, વાયુ દેવતા છે, સૂર્ય દેવતા છે,
ચંદ્રમા દેવતા છે, વસવ દેવતા છે, રૂદ્ર દેવતા
છે, આદિત્ય દેવતા છે, મરુત દેવતા છે, વિશ્વ
દેવ દેવતા છે, ધૃત્વસ્પતિ દેવતા છે, ઈન્દ્ર દેવતા
છે, વરુણ દેવતા છે” અહાહાહા! ત્રણના બાર
થયા વળી યજુર્વેદ અધ્યાય ૩૬ના મંત્ર ૬માં
પણ, જે મંત્ર મહાને બાળતી વખતે લખાય
છે, દરેક દિવસનો અકેક નવો દેવતા સુકરર
ની બાર હાડાના જે બાર દેવતા ગણાવેલા
તેમાં ઉપર જણાવેલા દેવતાઓ ઉપરાંત (૧)
અનિતા (૨) ઋગ્વેદ અને (૩) અિત્ર દેવતા
પ્રધાર છે એટલે બારના થયા પછર મારહ
માતમારામજી! હોશિઆર થઇ જાઓ એ
કેળ તો વધતી ચાલી હો

હવે એક બીજી ફોજ આવે છે જેને
વેત્સાગ ઋષિ મધ પીતાડવા અને દુષ્કર્મોને
દૂર કરવા યજુર્વેદ અધ્યાય ૩૪ ના

ઈશ્વર જીવ અને જન્મતનુ કારણ (પુદા, રૂદ્ર
ને મોદો)એ ત્રણ અનાદિ છે (પાનુ ૧૯૮). એ
જોના ગુણ, કર્મ અને સ્વભાવ (સિદ્ધતો, કામો
અને આસિયત) પણ અનાદિ (કોઈના પેદા કી
લા નહીં તેવા) છે પા ૧૯૬) ૧૯૧મા કપાયલ
જરાતી સત્યાર્થ પ્રકાશનો સમુદ્ધાસ ૮મો

૪૪મા મંત્રમાં નીચે અમાણે પોતાની મહં
માટે બોલાવે છે પશિા કલ્પે કલ્પ
સ્વતીનું કરમાન છે * કે વેદનુચારી મોઝ
કોઈ પણ એવા મે જોઈ પોતાના હુમલો
વખતે મહં મજે અને તે મંત્ર નીચે મુજબ
છે “અગ્યારમા અમ્શનીકુમાર! તે ત્રીસ દેવતા
સાથે સાથે મધ પીતા આપ આળ્યા કરશો,
(ન અમારા) પાપ માફ કરશો, (અને) દુષ્ક-
મનાને (પુત્રાગ કરી), દૂર કરશો, આપ (અમારા)
સારા કામોમાં મહંમાર વેદશો, (અને)
અમારી હિમર સારી પેંડ વધારશો.” ટીકાકારો
જેવા કે સામણ્યાર્થ વિગેરેએ એવા મંત્રો
કે જેમાં તે ત્રીસ દેવતાઓનું વર્ણન છે તેની
ગણતરી નીચે મુજબ ગણાવેલી છે, આઠ વસવો,
અગ્યાર રૂદ્રે, બાર આદિત્ય, એક ચમ્, અને
એક વિજળી મળી કુલે તે ત્રીસ થયા હવે
ઉત્તલા પદર અને આ તે ત્રીસ અને અમ્શની
કુમાર મળી ઓગણપચાસ, પરમેશ્વરની યોદ્ધા-
છના ભાગીઆ નીકળી આળ્યા કારણ કે
દોઆ કે પ્રાર્થના તેનાથીજ માગવામાં આવે
છે કે જે ય તો પોને યોદ્ધા હોય અથવા તો
યોદ્ધાની જાન, ગુણો (મીફતે) અને કામોમાં
તેનો ભાગીઓ હેય અને અહીં તો ખુદશી
રીતે સનાતન ધર્મીઓના માનવા પ્રમાણે વેદના
એક અધ્યાયના રચનાર ઋષિએ, અને પડિત
હયાનહજીના લખ્યા મુજબ મજકુર મંત્રના
અથ કે મન જે ઋષિને પરમેશ્વર તરફથી
ઇતદામ (ગેરજા) થયવા * તે ઋષિએ, થયલા

* વાચો સત્યાર્થ પ્રકાશના ૭મા સમુદ્ધાસમાં,
ઈશ્વરની સ્તુતિ પ્રાર્થનોપાસના, ગુજરાતી તત્ત્વમાનુ
પાનુ ૧૭૩

(૨) જે જે મંત્રાર્થનું દર્શન જે જે ઋષિને થયું
અને જેના પહેલા તે મંત્રનો અર્થ કોઈએ પ્રમ-
શિત નહીં કરેલો તે તેમણે પ્રથમજ કર્મ અને
બીજાએને લખાળ્યા પણ ખરા તે ઉપરથી અધ્યા-
યધિ તે તે મંત્રોની સાથે ઋષિના નામ સમજાવે
(ચાદનારીન લીધે) લખાતા આળ્યા છે (ગુજરાતી
સત્યાર્થ પ્રકાશ ૭ મા સમુદ્ધાસનું પાનુ ૧૯૪-૧૯૫

માર્ગે મુજ કરવાની. દુઃખને નાશ કરવાની, આત્મકામોમાં મદદ આપવાની અને ઉત્તર બંધાવાનો, જેવીસ દેવોની હોઆ માગી છે અને તેઓની પ્રાર્થના હાથી છે અહીં કોઈ આત્મકામો, દુઃખનું દૂરના મિત્રમાં આવી જઈ મજબુર નામોના, કે દેવ અથવા દેવતા સળહના અર્થ, પરમેશ્વર કરવા હોયો આત્મ, જે કે તેઓની હોઆની દેવ છે તે તેવા પ્રાણુએ ખુર માદ રાખવું કે આર વેદો પોતે પોતાના એવા સળહોના અર્થ મત્રોમાં સ્પષ્ટ રીતે બતાવેલી દે તો તે વખતે તેઓની વિરહ બીજ કોઈના પશુ કલિત અર્થ માન્ય રાખવામાં આવશે નહીં એટલાજ માટે યજુર્વેદના ૧૪ મા અધ્યાયનો ૨૦ એ મત્ર જે સૌથી પહેલા મે નકલ હાથી છે તેમાં ખુલ્લીરીતે વેદે સૌ લોકોને જણાવી દીધું છે કે દેવાણા દેવાણા નામો દેવ દેવતાના છે પરમેશ્વરના એ નામો નથી એટલે મજબુર નામો ધરાવનારા જુદા જુદા દેવતાઓ છે અને ૫ મેશ્વ તેઓ સૌ તકન જુદોજ છે માટે હે વેદ ભગવાનના તામે-દારો હોશીઆર રહો અને તેઓને પરમેશ્વરના નામો સમજી વેદ વિદ્વિજ્ઞાઓ બની ખોટે માગે દોરાશી નહીં

વેદ વિદ્વાથી અન્યથા લોકો અને ખાસ કરીને અત્રે બહુલાઓ, દયાનંદજીએ હાથેલા મજબુર ખોટા અર્થોના કાંદામાં રસક નહીં જઈ એટલા માટે મારા મજબુર હાવાને વધારે સહાયથી અને વેદ મત્રો જ સાબેત કરે છુ યજુર્વેદના ૭ મા અધ્યાયના ૧૯ મા મત્રમાં તે અધ્યાયના રમનાર ઋષિજી મજબુર તેવીસ દેવતાઓને નીચે પ્રમાણે પ્રાર્થના કરે છે, અને એ પ્રમાણે વેદ મજબુરની તાબેદારી કરનારાઓને પ્રાર્થના કરતાં શીખવે છે કે “ (હે તેવીસ દેવો!) જેઓ પોતાની મહિમા સાથે સર્વમાં અમાર દેવતાઓ છો, અને જેઓ જમીનપર અમાર છો અને જેઓ જમીન

અને આકાશની વચ્ચેની જગ્યા (અધા)માં અમાર છો (આપ સધળા મળીને) આ યજુર સેવન કરશો.” કેમ મારતર અમારામાં! પરમેશ્વરને કારે મૂડી યજુર સેવન કરવા બીજા દેવ દેવતાઓને પ્રાર્થના કરવી શિક્ષ નથી તો બીજી શું છે? અને હવે તો સાબેત થઈ અયુ કે તમારા પોતાકા હપલા લખાણ મુજબ “વેદોને પરમેશ્વરકે નામકે સાથ દેવ દેવતાઓકે નામ જોડના તો કુજ, હોઆઓ યૌર પ્રાર્થનાઓને જો ખુદ વેદોકે રમનાર ઋષિઓ મુનિઓને કી હય, આર જુદોને વેદ અનુયાયીઓકા સિખણ-ક હય, કહીની પરમેશ્વરકા નામ તક નહીં લીઆ ઇસીવારતે વેદિક તોહીદ પૂરી કમઝોર તો કયા બલકે વેદિક તોહીદ, તોહીદ કી પૂરી નાશ કારક હય.” વધ-હમ્મો-લિસ્લાહે-અલા અલિક

બીજી જોક ઘણીજ જરૂરની વાત મજબુર મત્રથી એ પશુ સાબેત થઈ ગઈ કે પડિત દયાનંદ સરસ્વતી સાહેબે પોતાના સત્યાર્થ પ્રકાશના પેહલા સમુદ્ધાસમાં ઈદ્રિ વગ્વ, ઈદ્ર, આદિત્ય વિગેરે જેટલા દેવ દેવતાઓના નામ વેદો, શાઓ, પુરાણો વિગેરેમાં આવે છે તે સધળા નામોને ચૂટી કાઢી, નાવા કહેાને ઘોઠાની જળમાં લઈ પોતાની સગાજમ, હાખમ કરવા માટે અને પરધર્મીઓ તેને શિક્ષ કહે છે એ કુમલાથી પોતાના પશુને બચાવવા માટે પરમેશ્વરના નામો છે એમ દેખાડ્યું છે તે તકન ખોટું છે, જેના બે ખુલ્લા કારણો છે — (૧) તો એ કે જેમ વેદોએ ખુલ્લી રીતે મત્રોમાં લોકોને જણાવતા કરી દીધા કે જુઓ અ નામો માત્ર દેવ દેવતાનાજ છે (યજુર્વેદ અ ૧૪ મ ૨૦), તેવીજ રીતે વેદોએ જોક વધ મત્રમાં ખુલ્લું જણાવ્યું નથી કે જેમ મજબુર નામો દેવ દેવતાના છે તેવીજ રીતે મજબુર નામો પરમેશ્વરના પશુ છે જો જોક જગ્યાએ પશુ વેદ ભગવાનોએ એવી એતવણી આપી

તોત તો પશ્ચિમની કંઈ પણ આગર રહી
જાત અને તેઓના એ લખાણને કહે
જાત કે જે શબ્દોના અર્થ જે જગ્યાને યોગ્ય
હોય તેનાજ નવા જોડાણ (૨) એ કે કયા-
નહોતો અર્થ લેવા જતા તો ઘણી મઝ પડ-
વાની, કારણ કે મજબૂર મત્ર તો કહી રહેશે
છે કે સવર્ગમાં અગ્યાર દેવ છે, આકાશ અને
જમીન વચ્ચે અગ્યાર દેવ છે અને પૃથ્વી પર
અગ્યાર દેવ છે ત્યારે કયાનહોતો, માનવા
પ્રમાણે અર્થ એ થયા કે સવર્ગમાં અગ્યાર
પરમેશ્વર કે આકાશ અને જમીન વચ્ચે
અગ્યાર પરમેશ્વર છે અને પૃથ્વી પર અગ્યાર
પરમેશ્વર છે જોને નહી કોઈ સનાતનધર્મી કળહ
રાખશે અને નહી કોઈ આર્યસમાજ મનજૂર
રાખશે બલકે સનાતનધર્મીઓને અતિથય
આનંદ થશે કે અમે તો પરમેશ્વરની કૃપાથી
આર્યસમાજો કરતા તે ત્રણ કાઠી દુર્જનમાં
પધારે હા કમકે આર્યસમાજોને વેદાંત
સાર તે ત્રણ દેવ દેવતાઓને માનવા પડ્યા
અને અમે તો ત્રણ કરોડ દેવી દેવતાઓને
માનીએ છીએ મારદર આત્મારામજી !
હું તો કહીશ કે જે જે કુખડકા ભૂતા
હતા તેનાકા ધન સ્થાનય તો હિંસા બૂલા નહી
વડત

અર્થાત્ત એક બીજી ફોજને પરમેશ્વરની
શક્તિના બાળીદાર મનાવે છે તે સાબળશો —
તે પરમાત્માની શક્તિનો ખગળો તે ત્રીસ
૦ તાઓ ૧૦ કંચન છ પરમાત્માની શક્તિના
૧ ખગળના જની રક્ષા દેવતાઓ કરે છે
કાચુ ૪૫૦ સક છે (કાંડ ૧૦-૫૨ પાઠક
૨૦ અનુવાક ૪ નંબર ૨૩) બધા લોકો જાણે
છે કે સનાતનધર્મમાં હોતું જ પરમેશ્વરનું
સવાત્તમ ગુણ છે જેને માટે વધે ભગવાન
દુનિયા રખેલા ૧૬ માર્ગે ૮ કે પરમેશ્વરના
જનકુન્ડ ગુણને કાયમ રાખે તે ત્રીસ દેવતાઓ
છે અને તે દેવતાઓ પરમેશ્વરમાં ને ગુણને
કાયમ રાખવાની હમેશ રક્ષા (સાબળ) નહી

કરે તો એકલા પરમેશ્વરથી તે ગુણ તેની
જાતમાં સમાજી શક્તિને નહી પડે અર્થવા-
રામજી ! આ બીજી ફોજ તો એવી સર્વશક્તિ-
માન નીકળી આવી જે પરમેશ્વરના સર્વશ-
ક્તિવાન હોવાના ગુણને પણ પોતાની શક્તિથી
સમાજનારી છે અને પરમેશ્વર તેઓનો અ-
જવાન છે. વળી મત્રના છેવટના શબ્દો એ
વાતની પણ તરસીલ કરી રહ્યા છે કે તેઓ
સર્વજ્ઞ (સૌ ચીજોને જાણનારા) પણ છે કારણ
કે તેઓ સિવાય બીજી કોઈપણ તે ખબરનાને
એટલે પરમેશ્વરની તાકાત કે શક્તિને જાણી
પણ શકતું નથી ત્યારે ચાલો સરવાળો કરીએ
ઉપર યોગ્ય પચાસ આપણે મરુમાજ હતા
તેમાં આ તે ત્રીસ હમેશાં એટલે થયા બચાસી

એ તો વેદોને માનતા કેટલાક દેવતાઓને
પણ માનવા પડ્યા હતા તેનો દેખાવ હતો.
હવે ખાસ સુધ્યા એટલે પૂજા અથવા છા-
દતના એક ભાગની સીનરી પણ દેખાડુ છું
સનાતન ધર્મીઓમાં સધ્યા ત્રણ વખત એટલે
સપ્તારે બપોરે અને સાંજે થાય છે સનાતની-
ઓમાં ખોદા પાકતું નામ તો શું જરાએ
ધ્યન પણ આખી છાદતમા કરવામાં આવતું
નથી તે એવી રીતે કે આખો બધે કરી
વિષ્ણુની મૂર્તિનું ધ્યાન પોતાની કુટીમાં એ
પ્રકારે કરે કે કળો રંગ, ચાર હાથ, હાથોમાં
શખ, ચક્ર અને વજ્ર (ગોરજ) લઈ હોલો છે.
પછી બ્રહ્માની મૂર્તિનું ધ્યાન છાતીમાં એ
પ્રકારે કરે કે લાલ વસ્ત્ર, ચારમુખ અને
કમળના ફુલમાં બેઠેલા છે પછી મગજ ઉપર
મહાદેવની મૂર્તિનું એ પ્રકારે ધ્યાન કરે કે
તેઓની ત્રણ આંખો, પાંચ મુખ, સર્વેશ્વર
અને માયા પર ચાલે છે અને મહોદી
મત્રો પડે.

મત્રો તો ઘણા છે જેઓના બાજબેજ
ખોદાપાકતું નામ એકાદ ઠેકાણે આવતું હશે
પણ સધ્યામાં સાંધી ઉત્તમ મંત્ર ઓમની

અધ્યાત્મ સાધિત્રી મત્ર છે જેને સનાતન ધર્મીઓ અને આર્યસમાજીઓ એકમતે માને છે. સનાતનીઓ તેને માને છે કે તેના બપથી સધળા પાપથી આઢાલો. પવિત્ર ઘર્ષ બળ છે, બધી દુરાદે (ધ્વજાઓ) તેને પદવાથી પૂરી થાય છે, શક્તિ, વિષ્ણુ, શિવ અને વેદ ભગવાનો ગાયત્રી મત્રથીજ બહાર થયા છે, પડિતોને જે મત્રથીજ મુક્તિ (નબત) મળે છે, અમર ને તેઓ ધર્મની બીજ ૧૨-જોને ઊડી દે. મનથી બીક દુર થાય છે, દુઃખ નિવારણ થાય છે, જે મત્ર ભણનારને કોઈપણ પાપોનુકસાન કરતો નથી. સ્કંદ પુરાણમાં છે કે વેદોમાં ગાયત્રીથી ત્રણ કોષ સીધ નથી. ગાયત્રી વેદ ભગવાનોની અને આઢાલોની મા છે, તેના પદનારની હિંદાગત (રક્ષણ) કરે છે જે ગાયત્રી મત્રને માટે આર્ય સમાજના સ્થાપક (બાની) દયાનંદજી સત્યાર્થ પ્રકાશના ત્રીજા સમુદ્ધાસની હરઆતના પાના-ઓર્માજ કરમાવે છે કે “માતા પિતા (માબાપ) કે અધ્યાપક (ઉસ્તાદ) પોતાના બાલક બાલ-કાઓને (છાકરા છાકરીઓને) અર્થ સહિત ગાયત્રી મત્રનો ઉપદેશ કરે (શીખાડે) (પાનુ ૩૩) પછી ૩૬મા પાનામાં સધોપાસન જેને લાકાયત્રી પણ કહે છે તેવી ખાસ પૂજા કે ધ્યાનદત્તની વખતે હોકમ આપે છે કે “જલ સમીપ સ્થિત ઘડને નિત્ય કર્મને કરતો થકો, સાધિત્રી અર્ચાત ગાયત્રી મત્રનુ ઉચ્ચારણ, અર્ચણ અને તદનુસાર પોતાના આચરણ કરે, પરંતુ જે જલ મનથી કરવો એજ ઉત્તમ છે.” એટલે પાણી પાસે થોળીને રોજીડુ એ કામ કરે અને ગાયત્રી કે જેનું બીજું નામ સાધિત્રી મત્ર છે તેને પઢે, તેના અર્થેનિ પુણ વિચાર અને તે પ્રમાણે પોતાની આલ-ચક્ષતને સુધારે. (જુઓ) કુબચતી સત્યાર્થ પ્રકાશ જમહીમર હાપખાના સુમધમાં ૧૯૧૧માં છપાયેલું). એવોજ હોકમ પોથી પુન

મહાયત્રી વિધિમાં નિલકર્મ વિધિમાં અને મહિત રામનામની મનાવેલી પોથી સધ્યા પ્રકૃતિમાં છે.

પરિવં દયાનંદ સરસ્વતિને અને તેઓની સમાજને ખોદીપોકની તોડીને માનવાનો કલ્પે મોટો હાથો છે તેથી કરીને જે ગાયત્રી મત્રની આટલી બધી તારીફ અને પાપકુમ છે તેના અર્થેનિ જરા તપાસીએ કે તેમાં તોડીદ કેટલા દરજ્જાની ભરેલી છે. તે મત્ર એવી રીતે છે:- “ઓઉમ કુલ્કલ્ક-સ્વઃ તત્સવિતુર્વરેણ્યં ભર્ગો દેવસ્ય ધીમહિ, ધિયો યો નઃ પ્રચોદયાત.” જે મત્ર યજુર્વેદમાં અધ્યાય ૩૬નો ૩૭નો અને અધ્યાય ૪૨નો ૬૨નો અને અધ્યાય ૩૭નો ૨૭નો મત્ર છે એટલે મજકુર વેદમાં ત્રણ જગ્યાએ આવેલો છે અને મજકુર ત્રણે ઠેકાણે મત્રને મથાળે લખ્યું છે કે આ મત્ર સવિતા દેવતાની પ્રજાસા (તારીફ) મા વૈશ્વામિત્ર ઋષિએ બનાવ્યું છે વળી અલ્લાહબાદથી પ્રગટ થતો કાપરથ સુમાચાર તા ૧૨ જાનેવારી ૧૮૬૧ના પોતાના અકના ૬૧મા પાનામાં લખે છે કે ગાયત્રી મત્રના રચનાર વૈશ્વામિત્રજી છે સનાતનીઓ અને આર્યસમાજીઓના આગેવાન મનુ મહારાજ પોતાની મનુસ્મૃતિના બીજા અધ્યાયના ૭૬ છઠ્ઠા શ્લોકમાં ૪૨માવે છે કે “ઓઉમ”ના ત્રણે અક્ષરોને અને બાકીના ગાયત્રી મત્રને આઢાલજીએ વેદોથી દોઢા (કાદવા) છે ત્યારે તમાલો જેવા લાલક જે થયો કે, દયાનંદજીના મત પ્રમાણે વેદો ધ્વરનો કલામ મનાય છે તેથી ગાયત્રી મત્ર ધ્વરનો બનાવેલો હોઈ પણ વેદ ભગવાન પોતે કહે છે કે જે વૈશ્વા-મિત્ર ઋષિનો બનાવેલો છે તેથીજ રીતે કા-પરથ સુમાચારવાળા સનાતની પડિતજી પણ કહે છે અને મનુજી મહારાજ કહે છે કે જે વેદ મત્ર નથી પણ આઢાલજીએ વેદના મત્રોનો સત્વ (જેકર) કાઢી પોતે જે મત્ર બનાવેલો છે. વળી સ્કંદ પુરાણ કહે છે કે ગાયત્રી

મત્રમાંથી વેદો નીકળ્યા. ત્યારે એ મત્રની સન્ન તપસ્યતા શોધનારને કેમપણ પતો મળતો નથી કે એ મત્ર ક્યાંથી આવ્યો.

એના અર્થો તપાસવા એસીએ છીએ તો દયાનંદજીએ એના અર્થ પરમેશ્વરો તારીફના ક્યાં છે (બુઓ સ્ત્રિયાર્થ પ્રકાશના ત્રીજા સમુદાયના સરઆતના પાના) એ બાબત મહ રાખવાની વાત એટલીજ છે કે દરેક બાબતના દરેક શબ્દના અર્થ ઘણુ કઠિને બેજ રીતે માન્ય રાખવામાં આવે છે (૧) લુગત શબ્દાર્થ કે ડિક્શનરીમાં જે આપેલા હોય છે (૨) તે લાખા જે ધર્મવાળાઓની ખાસ હેય છે તે ધર્મવાળાઓએ ધર્મની બાબતોમાં તે શબ્દના જે અર્થ કીધા હોય તે લેવાય છે ત્યારે દયાનંદજીએ જે અર્થ કીધા છે તે અર્થો ગુજરાતી કે સંસ્કૃત ડિક્શનરી (લુગત)માં અળખા આવતા નથી જેને માટે પાતે માર્ટર આત્મારામજીનું કેહવું ખુદની દલીલ છે કે “(મત્રો અને શ્લોકોના) સ્વામી (દયાનંદજી) ના બાબત (અર્થો કે તફસીર) અત્રેજી લણે લાન્માને ફાદમાં લેવા માટેના છે” (બુઓ આર્યપત્ર હિતકાંઠી તા ૨૪-૧૧-૧૯૦૫ પા. ૫ કા ૨) વળી પોતે દયાનંદજીનું માનવું છે કે આર્યધર્મ દુન્યામાં ચાલુ થવાને એક અબજ છન્નું કરોડ વર્ષ થયા (બુઓ ૧૮૫૪ ના ઉર્દુ સ્ત્રિયાર્થ પ્રકાશનું ટાઇટલપેજ) જે વખતથી વેદો અને શાસ્ત્રો સનાતન ધર્મો-એના કબજામાં છે વાસ્તે સનાતન ધર્મોએની લુગતમાં અને તેઓના ધર્મપુસ્તકોમાં જે અર્થ મજકુર મત્રના આખા હસી તેજ માનવામાં આવતો, દયાનંદજી અને તેઓના ચેલાઓ એ અબજ વર્ષથી ચાલતા આવેલા અર્થોને ખોટા ઠેરવી સકતા નથી તેથી કરીને સનાતન પડિતોએ એ મત્રના શા અર્થ કીધા છે તે લખુ છું -

હુધિયાણાની પાસે પટિયાળા દેશી ચળચળા કરખા પાચણના રૈહનાર પડિત અનંતરામ

કોટેમલજીએ એ સ્ત્રિયાર્થ મત્રના અર્થો સોલી રીતે કીધા છે કે, “સોલિમ” એ શબ્દ અહી અક્ષરોથી બન્યો છે (૧) એકાર (૨) એકાર (૩) અધિમકાર તેમાં “અકાર” લિખ્યું તમા છે, “એકાર” મહદેવનું નામ છે અને “અકાર” શકિતદેવીનું નામ છે આ ઉપરથી સાબેત થઈ ગયું કે દયાનંદજીએ સ્ત્રિયાર્થ પ્રકાશના પહેલા સમુદાયનામાં “સોલિમ” શબ્દના જે અર્થ કીધા છે તે તેઓના મેતાના ધરી કાઢેલા કલ્પિત છે જે કોમપણુ ડિક્શનરીમાં મળી આવતા નથી, પછી “લુર” એટલે પૃથ્વી “લુન” એટલે આગાશ અને “સ્વ.” એટલે સર્ગ છે બાકી ગ્હી ગયલી ધ્યાસતના અર્થ એ છે કે “અમે સુર્યના મોટા અબજ-વાળાપર ખાન ધર્મોએ છીએ તે અમારા દિલને રસ્તો બતાવે”

સુના કરતેથે શોર પેહલુમે દિલકા

જો ચીરા તો એક કતરએ ખુ નનિકલા

મજકુર અર્થોની નડલો હજારોની ગણ-ત્રીમાં હિંદુસ્તાનના ભુખા ભુખા જાખખાનાઓમાં ઉર્દુ બાષામાં બાર વખત જપાઈ પ્રગટ થઈ ચુકી છે પણ આજ સુધી કોઈ પણ પડિતે તેને ખોટા ગણ્યા નથી બલકે તેને કેવી રીતે ટેકા આપ્યો છે તે નીચે લખુ છું

એ મત્રમાં “સવિતા” શબ્દ છે જેના અર્થ સુર્ય કે સરજ છે (બુઓ દલાલ ફૂત શબ્દાર્થ સિધ્ધ પાનુ ૨૫૦માં ભાસ્કર શબ્દના અર્થ) એટલે એમાં ખુસ્લીરીતે સવિતા દેવતા એટલે સરજની પૂજા છે તેટલાજ માટે “સુર્ય” નારાયણ ઉપનિષદ”માં સુર્યની સામે બેસી ગાયત્રી લખવાનો કુકમ છે. અને તેથીજ તેમાં ખોટાપાકને છોડી સરજથી હિંદુધર્મનો રસ્તો માંજેલા છે વળી તેમાં મોટી ખૂબી એ છે કે દયાનંદજી એવા શિક્ષી બરેલા મત્રને દિલથી જાપ કરવાને ઉત્તમ માને છે (સ્ત્રિયાર્થ પ્રકાશ ૩૬) સનાતન ધર્મો મહાન પડિત સ્વામી

શ્રી અમરસરજીએ ૧૮૯૨માં અમોલકવાન્ય
માર્ચ ૧૩ નામીનું જે પુસ્તક દયાનંદજીના ખડ-
નમાં પ્રગટ કર્યું હતું તેના એવા મરુખના
ગુજરાતી તથા માર્ચ, જે મુખ્યમંત્રી ગુજરાતી
પ્રીટિંગ પ્રેસમાં ૧૯૦૮માં છપાયેલો છે. ઉપલી
વાનના ટીપ્પણી-તેઓ કહે છે કે “સર્વની
ઉપાસના તે, સર્વ વેદસારખૂન ગાયત્રી ન
પ્રતિષ્ઠાન કરે છે” એટલે સૂચનો પૂજવાનો
હુકમ પોતે ગાયત્રી મંત્રમાળા ખુલ્લે ખુલ્લો
છે. (જુઓ પાનું ૫૯-૬૦ની આકૃતિ)

સત્યાર્થ પ્રકાશના ત્રીજા સમુદ્ધાસમાં
સંખ્યા કરવાના બધાં નામો તેના જુદા જુદા
ભાગો દયાનંદજીએ બતાવ્યા છે જેના કે
પ્રાણાયામ, મનસા પરિક્રમણ, કે સ્થાન અથ
મર્ષણ વિગેરે (જુઓ ગુજરાતી તથા ૧૧૮
પાનું ૩૬) તેમાં મનસા પરિક્રમણને ‘મહો
દેખાડુ છું જેમ્માં કેટલાક દેવતાઓનેજ પોકા-
રવામાં અને તેઓથીજ મદદ માગવામાં આવે
છે ખોદાપાકનું નામે નથી તેમજ ડાહ્યા દિવાળી
મહોકગી દરેક દિશાના માલેક જુદા જુદા દેવ-
તાની પૂજા કરવામાં આવે છે, જન મુસવમાનો
જો કિલ્લા તરફ એજ નિશાએ નમાઝ પઢતી
વખતે મહો કરે છે તે તેઓને નિશા પૂજનાર
કહેવા એ લોક હમેશા જૈયાર રહે છે છ
દિશાના આ છ મત્રો અમરસરજી વેદ કાંડ ૩
અધ્યાય ૬ વર્ગ ૨૭ના છે પેલા જે મંત્રના
પૂર્વ નિશાના માલેક અગ્નિ દેવતાને શત્રુનો
(દુશ્મનો)ને માનવાને નમસ્કાર કરવામાં આવે
છે તેને “પ્રાચીદિગ્ગિ” કહે છે બીજાને
“દક્ષિણદિગ્ગિ” -હે છે કારણ કે તેમાં
દક્ષિણ દિશાના માલેક ધંદ દેવતાને દુશ્મનોને
મારવાને કહી વિછી, કીડા, મકોડાથી બચા-
વવા મદદ માગી નમસ્કાર કરવામાં આવે છે
ત્રીજાને “પ્રતિમ્વી દિગ્ વરુણ” કહે છે તેમાં
પશ્ચિમના માલેક વરુણ દેવતાને નમસ્કાર કર-
વામાં આવે છે જેથી એ પૂર્ણ કરનારને મોટા

સર્પ અને અમરસરજી અને રાક્ષસોથી તે બચાવે
એવાને “હૃદીયી દિગ્ગિ” કહે છે તેમાં
ઉત્તર દિશાના માલેક સૈન્ય દેવતાને, એના દુશ્મ-
નોને વીનળી જેવા તારીખી મારે એટલા માટે
નમસ્કાર કરે છે માંચમાને “ધ્રુવદિગ્ગિ”
કહે છે કારણ કે નીચેની દિશાના માલેક વિષ્ણુ
મહાગજ એને ચાહે અને એના દુશ્મનો
નાશ કરે તેની તેઓને નમસ્કાર કરે છે છતાં
“ઉર્ધ્વાગિ મુદ્ગ નિ” કહે છે કારણ કે ઉપ-
રની દિશાના માલેક બૃહસ્પતિ દેવતાને પૂજા
કરનાર નમસ્કાર કરી તેની તારીખ કરે છે,

ઉપર ખાસ વેદ મંત્રથી હું સાબેત કરી
સુક્રો છું કે અગ્નિ, દંદ્રિ વિગેરે દેવતાઓજ
છે પરમેશ્વરના નામે નથી જેથી વાચકોને
જેમ્માં કે ધોકા દોહરના ધોડામાં આવે નહીં,
કારણકે સ્નાતન ધર્મમાં અને આર્યસમ-
જીઓના સત્યાર્થ પ્રકાશના સમુદ્ધાસ ઉગ્ગના
છપાણ મૂળ્ય એકેમને માનીતા યાસ્કમૂળીના
રચેલા પુસ્તક નિઘણ્ટુના અધ્યાય ૨ ખંડ
૧૬ માં ખુલ્લું વખતુ છે કે પરમેશ્વરના ચારજ
નામે છે જે -ધારે હોત તો તેઓને ખાવા
મહાન મૂનિજી જરૂર લખતે જેથી સાદ જણાઇ
મરુ કે દયાનંદજીએ સત્યાર્થ પ્રકાશના પેલા
સમુદ્ધાસમાં જેટલા નામે લખ્યા છે તે
એઓની પોતાની બનાવટના છે વેદ શાસ્ત્રોમાં
તેના તગારે પતો નથી અને તે ઉપરથીજ
સિદ્ધ થઇ મરુ કે દયાનંદજીએ પોતાની મુઠ્ઠા-
દાદિ લાખ્ય ભુમિકા અને યજુર્વેદના લાખ્ય
(તજુ મ)માં જે જે મત્રોમાં અગ્નિ દંદ્ર
વિગેરે વજ્ર દેવતાઓના નામે, અને તેઓની
તારીખી, તેઓની મદદ માગતી, તેઓની પૂજા
કરવી વિગેરે આવે છે તેને ખાસ એટલા જ
માટે બદલી કાઢી કે પર ધર્મીઓની આગળ
વેદોમાં જુત પર-તી (પ્રતિમા પૂજન) નથી
એ દેખાડવામાં આવે તે દરેક ઠેકાણે પરમે-
શ્વર નામ લાવી જોડવી દીધું છે જે ચાલા-
કીથી મુસલમાનોને જેમ્માં કે હમેશા હોશિ-

આર રહે અને એવા મનોના અર્થ સંપત્તિની પડિતોએ શા શા કીધેલા છે તે જાણ્યા વગર ક્યાંના ક્યાંના અર્થો પર જરૂરો કરે નહીં

ત્યારે માસ્તર સાહેબ ! ખીજે ઠેકાણે નહીં તો માત્ર સંધ્યામાં તો હિંદુઓએ ધર્મ-રપર' એટલી કૃપા કરવી હતી કે તેમાં રક્ત તેનાજ નામને પોકારાય અને તેનાથીજ દરેક વસ્તુ માગવામાં આવે અને તેનેજ નમસ્કાર કરવામાં આવે હવે કદ જગ્યા મુસલમાનોને એવી ખતલાવણી કે જે ઠેકાણે હુદતા હિંદુ ધર્મમાં તોહીદ મળી આવતી હોય વખત આપતા એ ખાતપર વધારે અજગ્યાણું ઈં અં તઆલા હુ તે વખતે નાખીજી જ્યારે વેદોમાં જુનપરસ્તી (પ્રતીમાં ધુજન) સામેત કરવાને મારી કલમ ઉપાડીશ અહીં તો આટ-

લાપર બસ કરું છું. કારણકે જમણે અને ઈન્સારી ચાલુજને આટલું જોડેજ તે કરતા વધારે છે પણ માસ્તર સાહેબ ! આ જાણા લખાણો લખવામાં ખોટાની તોફાની ભાગીઆ અને સરીકે દેર દેવતાઓની મુજબી મજબાની તો રહીજ મધ. ઉપર દરની સંખ્યાએ આપણે પહેંચ્યા હતા. આપણી મને તેમાં "વિષ્ણુ મહાદેવ અને શક્તિ દેવી" મળી વધુની વધારો કરી દીધો એટલે પચાસી જ્યાં માસ્તરશી ! "દેખીતી આખમાં ધુળ નાખવી" તે એવું જ નામ. એટલું બધું સિંઝ' (ખોટાઈમાં ભાગીઆ-પણું) પોતાના ધર્મનાં હોવા છતાં ઇસલામ જેવા તોહીદથી બરપૂર દીનપર સિકેનો આરોપ મુકવા તમે તૈયાર થયા. ધન્ય છે તમારી હિંમતને !

મોહ. ભય અને લોભ વડે દુનીઆમાં ઇસ્લામ કદિએ ફેલાયો નથી એને માટે એક પ્રખ્યાત અમેરિકન ખ્રિસ્તિ વિદ્વાનની તાલ ગવાહી.

મી. જી. એ. ઓઆમદી, ન્યુયૉર્કના "નિગ્રો વર્લ્ડ" નામના અખબારમાં નીચે પ્રમાણે લખે છે - આફ્રિકાની પ્રજાના અથવા આફ્રિકાની પેદાશના લોકોના સંઘર્ષનની વાત તો દૂર રહી કે જેની શક્યતા ગેરા લોકોને એક ભથ્થ કર ધભરાટ સમાન છે પણ એવો માણસ તો હમેશા ખીક અને ધભરાટમાં રહે છે કે ઇસલામ સિધીઓતુ કદાચ (સર્વ માન્ય) ધર્મ બની જાય, અને તે પ્રમાણે થવું પણ કેમ ન જોઇએ? ઇસલામ રગીન પ્રજાના જીવનમાં એક અજાણેથી ભરેલું ધાર્મિક જોમ પેદા કરીને આપણને સામાન્ય લાગણી અને સ્નેહના બંધનમાં જોડી દે છે તે વખતે આપણે એક ખુદા એક ઈશ્વર અને એક હિસ્મતના આપણા મુદ્રા ભેખમાં "એક" ભાષા એવા શબ્દો ઉમેરી સહીએ અને તે ભાષા અરબી

હોય તે ભાષાને સીધીઓની સર્વમાન્ય ભાષા સહેલાણીથી બતાવી શકાય અને આફ્રિકાની અંદર જુદી જુદી જાતો વચ્ચે જે બંધનોનો વિરોધ આપણને આપણી સામે ખડો રહેલો છે તે નાખી કરી શકાય. અરબી ભાષા ભાષો સીધીઓ બોલે છે.

ધણ્ય ખરા ગેરા પાદરીઓ પોતાના ખર-દેશ ખાતાના ધર્મ પ્રચારક (તબલીગે દીન) ખાતાના બડોળને વધારવાની ઇચ્છાથી ખ્રિસ્તિ ધર્મમાં અમુક અમુક સખ્યા રાખેલ. પણ એવું કહીને તેઓની કદના સક્રિયતા ઉતેજા કરે છે અને આપણી પાસે એવું મનાવે છે કે ત્યાંના ગરીબ નાસ્તિકો શાંતિ અને સ્થાને માથે લઇ જનારા ગેરા લોકોને જેવાને વધારે આપણે છે... .. ખીજાઓને જુલામ બનાવવાની અને ભટવાની પોતાની પદ્ધતિ વધારે

શુદ્ધિપત્ર.

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧	૩૩	(બાકમલ)	(બાપબવ)
૬	૩૨	સામાન	સામાના
૮	૮	જુદે	જુદે
૧૦	૧૫	રહે	રહે
૧૦	૨૨	સીફતે	સીફતે

સેફરી અને સલામત અને તેટલા માટે આફ્રિકાના વતનીએને પ્રિસ્તિ બનાવવાની તે બોકોની ગમે તેટલી અતૂટી કોશીશે હોવા છતાં આફ્રિકાને વતની ધીમે ધીમે પણ ખાત્રી પુર્વક એમ માનતો જણાય છે કે કૉસ (સલીમ) ના કરતા કિસેટ (હિલાલ)ની ડાબા નીચે રહેવાથી પોતાની ઇચ્છાઓ વધારે સારી રીતે તે પાર પડી શકશે અંગ્રેજ હાકેમો કેવલ કોઈ વખત અજણે કણુલ કરી દે છે કે પ્રિસ્તિઓના કરતા મુસલમાન રહેવાશીઓ છુદ્દિમા, નીક્તિમા અને લડાયક ચક્રિતમા ઘણા અદિ-આતા છે

(ઇસલામી) ધર્મનો વધતો જતો ફેસલો—મી ઓ. માલી બાગળ જણાવે છે કે—“ઇસલામ તેના અનુયાયીઓ (તાબેદાર) ને બહાદુર, સ્વમાનવાળા, હદાર અને મેટી મેટી ઉતકદાવાળા થવાને શીખવે છે અને પેતાના પ્રિસ્તિલાઇ કે જે પેતાના હક પાછા મેળવવાને ભલા ઝેરા આદમીની મદદની રાહ જુએ છે તેનાથી ઉલટીજરાતે, પેગંબર (સાહેબ)નો તાબેદાર, પોતાના પાવન (મહકુમી) હક અને આજરના બચાવમા તરવાર ખેંચવાને હમેશા તૈયારજ હેય છે હાલમા મયા થોડાક વર્ષમા આફ્રિકાના અદર પાંચ કરોડ ત્રીસ લાખ રહેવાશીઓએ ઇસલામી ધર્મ સ્વીકાર્યો છે હજોજુ ન્યાસા લેડમા કે જ્યાં ૧૯૦૦ની સાલમા એક પણ ઇસ્લામાન રહેવાશી માલમ પડ્યો ન હતો ત્યાં

ને આખા દેશમા ઠેરઠે સજિદો આવી રહેથી ૪ મહ સાલ હરખા અને કેપની વચ્ચેના પ્રદેશમા ૧૨૨ લાખ રહેવાશીઓએ ઇસલામી ધર્મ ગ્રહણ કર્યો છે ઇસલામના યુગ નીચે મસજીદમા કે રજમ કારોબારમા એક સિધિ ઘણ કોઈમી જાતની પદ્ધિ મેળવવાની ઇચ્છા કરી શકે છે અને મેગલી જણુ શકે છે અને ઇસલામ બેદલાવ કે છુટાપાકવાની વાત વિશે કંઈ જાણુતો નથી હા, ઇસલામ એ હમ ફેલાતોજ જાય છે અને ફકત આફ્રિકામાજ નહીં પણ આ યુનાઇટેડ સ્ટેટસમા પણ ફેલાતો જાય છે. અમેરિકાનાં ત્રણ મહિ નની અદર સો કરતાં વધારે માણસોએ ઇસલામી ધર્મ ગ્રહણ કર્યો છે. ઇસલામનો ફેલવો યુનાઇટેડ નેમે ઇસલામિક એસોસિએશન (નામના) મડળાળાઓને મદદ કરે છે એટલુજ નહીં પણ ફાયરો કરી આપે છે એટ સિટન (અંગ્રેજોજુ રજમ) ક્રાન્સ, સ્પેન અને ખરી રીતે કહીએ તો તમામ ઝેરી પ્રજા ઇસલામી ધર્મથી બીએ છે તેમાના કોઈથી પણ ઇસલામને નાખુશ કરવાનું પરવડી શકે તેમ નથી હિંદુસ્તાન, ચીન, અરબસ્તાન, કર્ગન, અફઘાનિસ્તાન અને તુસ્તાનના કરોડો મુસલમાનોને સીધિઓ પોતાના હીમતી હોસ્ત બનાવી શકે છે. (જુઓ તા ૧૮ મી સેપ્ટેબર ૧૯૨૨નો “ધ બાએ કોનિકલ” પા ૬ કાલમ ૬.)

“હિંદુ” નામનું પુસ્તક કે જે હિંદુસ્તાનમાં હિંદુ ધર્મમાં બદલવા માટે તૈયાર કરાયેલું છે તેને ગુજરાતી ભાષામાં પણ રસીકો દ્વારા અનુવાદ કરવામાં આવ્યો છે, એમાં કદાચે મન્ય હિંદુ ધર્મ તથા ઇસ્લામી ધર્મને સંબંધિત વસ્તુઓનો ઉલ્લેખ છે. આ પછી ભાષાનર કરનારે નોંટમાં ખ્રીસ્તી ધર્મને તથા બીજા સમાજવાદીઓનાં પણ સંકલ્પોની ખરી બતાવ્યો છે, એમાં માત્ર મુકાબલો જ છે એટલું જ નહિ પણ મુકાબલાની ધર્મમાં ખુલાસે કરવાનો તથા શી સ્તાઓને કેમ મનવા, પેશ્વેમરેને કેમ માનવા, કાનાઓને કેમ માનવી ઇત્ય તથા પાંચે બીજાઓ ઇસ્લામનું પણ વર્ણન છે. દુકાણીની નીકાહ, તક્કા, હરામ, વિ આમતો માટે ઇસ્લામના ચર ઉપર જે તેઓએ ધુળ ઉડાવી છે તેનો ઉત્તર આપી તે ધુળ તેઓના મોઢાપર પાડી છે અને લગભગ અર્ધી શકાઓનો જવાબ એમાં છે. દ મલા તરીકે દુરઅનની ફસાહન ઉપર શકા, તે બેબનથી લેવાયલું, કુરાનના આત્માને મટે કહ્યો નથી, તેમાં જનતમાં ખાનાપીરાનું લખેલું છે ચર ફાટવાના ચમત્કાર ઉપર શકા, જેલાહ ઉપર શકા, એકથી વધુ સ્ત્રીઓ સાથે નીકાહ કરવા ઉપર શકા, તલકપર શકા, દત્ત પુત્ર જેદે (૨૬) પોતાની સ્ત્રીને મુકી દીધી પછી હજરત મોહમદ (સલ) સાહેબે તેણીની સાથે નીકાહ કીધા તે ઉપર શકા, હદીસોપર પાચ શકા, મેરાજ ઉપર શકા, નમાજ પર શકા, રોજ પર શકા, જકાતપર શકા વિગેરે પારસીઓના પુસ્તકોથી હજરત મોહમદ સાહેબના લવિષ્વવાદપણાની સાબેતી ઇત્ય એની પહેલી આવૃત્તી તદ્દન ખપી જતાથી બીજી આવૃત્તિ છપાવી છે જેમાં આર્યાઓનું ખડન પણ વધાર્યું છે બીજી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના ખાસ વેદના ખડનમાં જેવા લાયક છે કોમત શ. ૩ પેટ વગર

સત્યાર્થ પ્રકાશનું ખડન ગુજરાતી શી શ. ૧ અને અગ્રેજી શી. શ. ૧૧૧ એમાં આર્યાઓને ૨૬ છે પણ ખરૂ તેઓના માનેના પુસ્તકોથી અને ખાસ ફ્યાનદના પુસ્તકોથી ફ્યાનદીઓનું ખડન જે એને પ્રનટ થયાને ૭ પ થયા હજુ કોઇએ જવાબ આપ્યો નથી એમલ પરિક્ષા કરી આ ૨ એમાં ૧૦૦ હાખસાર્થો એમલમાં ફેરફાર થવાની સાબેતી છે કુરઆનમાં પરીવર્તનનું પર્વાવર્તન આર્થ સમજાવ્યોએ કુર્આનમાં ફેરફાર થવા મટે શકાઓ પ્રગટ કીધેલી તેનો જેવા લાયક ખોલાસો દેખ ડી વેદોમાં થયેલા ફેરફાર, સસ્કૃત જૂનીભાષા નથી વિગેર અગ્રયમ જેની વાતો સિદ્ધ કીધી છે. કે માત્ર પોસ્ટેજ

ગુજરાતી ઇઝહાદ્દલ હુક પ્ર. ૩ ૩ પ્રાપ્તિઓના ખડનમાં
ઇંગ્રેજી ઇઝહાદ્દલ હુક પ્રિમત માત્ર પોસ્ટ ખરચો ઇડ્યા તથા આફ્રિકા માટે ગાઠ ગઉરલકને ચેતવણી ઇંગ્રેજીમાં કોમત અના ૬

આર્થ ધર્મનું ખડન અને ઇસ્લામનું ખડન } કી ૧ ફક્ત પોસ્ટેજ
આર્થ (અથો અને) ધર્મની કસાટી
ઇસ્લામ પચારક ભાગ ૧

બીજી ગુજરાતી, ઉર્દુ દીની કિતાબો માટે કુતુબખાનાની લીસ્ટ મગાવી વાઢેશ મરી
મળવાનું ટેકાણું.

મેનેજર-કુતુબખાનએ સાદેકીચહ
શંહેર. હલ્લે સુરન.

